

Vassdrag: 027.32, KDB: 841

NVE	0215
V	1924

KONSESJON

FOR

EGERSUND KOMMUNE

PÅ

REGULERING AV HELLELANDSVASS- DRAGET.

MEDDELT VED KONGELIG RESOLUSJON AV 7 SEPTEMBER 1923.

Ved kongelig resolusjon av 7de september 1923 er det bestemt:

1. Det tillates i medhold av lov av 14de desember 1917 om vassdragsreguleringer Egersund bykommune å foreta regulering av Botnevatn, Texevatn, Gyavatn og Øygreivatn i Hellelandsvassdraget i det vesentlige overensstemmende med fremlagte planer og på vilkår overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets foredrag av 7de september 1923 inntatte utkast.
 2. Egersund bykommune fritas i henhold til reguleringslovens § 11 punkt 7 for såvidt angår dets vannfall Nedre Øygreifoss for de i utkastets post 3 betingende årlige avgifter til stat og kommuner inntil utgangen av 1928.
 3. Der fastsettes som gjeldende inntil videre reglement for manøvrering av reguleringsdamene overensstemmende med det i Arbeidsdepartementets nevnte foredrag inntatte utkast.
-

Betingelser

for

regulering av Hellelandsvassdraget.

(Fastsatt ved kgl. resol. av 7de september 1923.)

1.

Reguleringskonsesjonen gis på ubegrenset tid:

Dersom vannfall, der ikke tilhører staten eller norske kommuner, deltar i reguleringen eller blir medeiere i reguleringsanleggene, gjelder konsesjonen for disses vedkommende i 50 år fra konsesjonens datum.

Ved konsesjonstidens utløp tilfaller disse vannfallseieres andel i reguleringsanleggene staten uten vederlag.

Reguleringskonsesjonen kan ikke overdras.

De utførte reguleringsanlegg eller andel deri kan ikke avhendes, pantsettes eller gjøres til gjenstand for arrest eller utlegg uten i forbindelse med vannfall i samme vassdrag nedenfor anleggene.

Anleggene må ikke nedlegges uten statsmyndighetenes samtykke.

2.

I det 35te år etterat konsesjonen er gitt skal staten kunne innløse de andeler i reguleringsanleggene som måtte tilhøre eiere for hvem reguleringstillatelsen er tidsbegrenset. Bestemmelsen om innløsning må være meldt eierne 5 år i forveien. Innløsningssummen blir å beregne under hensyn til at grunnstykker og rettigheter samt vannbyggningsarbeider og hus har en verdi svarende til hvad de bevislig har kostet ved erhvervelsen med fradrag for amortisasjon i 50 år. For annet tilbehør beregnes den tekniske verdi efter skjønn på statens bekostning.

Anleggene skal ved innløsningen være i full driftsmessig stand. Hvorvidt så er tilfelle, avgjøres i tilfelle av tvist ved skjønn av uvillige menn på statens bekostning.

Konsesjonæren plikter på sin bekostning å utføre hvad skjønnet i så henseende måtte bestemme.

3.

For den økning av vannkraften, som ved reguleringen tilflyter eiere av vannfall eller bruk i vassdraget skal disse erlegge følgende årlige avgifter:

Til staten kr. 0,50 pr. naturhestekraft.

Til de fylkes-, herreds- og bykommuner som Kongen bestemmer kr. 0,50 pr. naturhestekraft.

Økningen av vannkraften beregnes på grunnlag av den økning av vassdragets lavvannføring, som reguleringen antas å ville medføre utover den vannføring, som har kunnet påregnes år om annet i 350 dage av året. Ved beregningen av denne økning forutsettes det, at magasinet utnyttes på en sådan måte at vannføringen i lavvannsperioden blir så jevn som mulig. Hvad der i hvert enkelt tilfelle skal ansees som den ved reguleringen innvundne økning av vannkraften, avgjøres med bindende virkning av departementet.

Plikten til å erlegge de ovenfor omhandlede avgifter inntreffer efterhvert som den ved reguleringen innvundne vannkraft tas i bruk.

Avgiftene har samme pantesikkerhet som skatter på fast eiendom og kan inndrives på samme måte som disse. Efter forfall svares 6 pct. rente.

4.

Nærmere bestemmelser om betalingen av avgifter efter post 3 og kontroll med vannforbruket samt angående avgivelse av kraft, jfr. post 20 skal, for såvidt de ikke er fastsatt av Kongen med bindende virkning for hvert enkelt tilfelle fastsettes av vedkommende regjeringsdepartement.

5.

Arbeidet må påbegynnes innen en frist av 2 år, efterat konsesjonen er gitt og fullføres innen en ytterligere frist av 5 år.

I fristen medregnes ikke den tid, som på grunn av overordentlige tildragelser (vis major), streik eller lockout har vært umulig å utnytte.

6.

Arbeidet skal utføres ved funksjonærer og arbeidere, som har norsk innfødsrett eller statsborgerrett.

Konsesjonæren skal ved bygning og drift av anleggene bruke norsk materiell, for såvidt dette kan fåes like godt, tilstrekkelig hurtig og for en pris, som ikke med mere enn 10 — ti — prosent overstiger den pris, hvortil materiell kan fåes fra utlandet.

Vedkommende departement kan tilstede undtagelse fra disse regler, når særegne hensyn gjør det påkrevet.

7.

Forsikring tegnes fortrinsvis i norske selskaper, hvis disse byr like fordelaktige betingelser som utenlandske.

8.

Arbeiderne må ikke pålegges å motta varer istedenfor penger som vederlag for arbeide eller pålegges nogen forpliktelse med hensyn til innkjøp av varer (herunder dog ikke sprengstoff, verktøi og andre arbeidsmaterialer). Verktøi og andre arbeidsredskaper som utleveres arbeiderne til benyttelse, kan bare kreves erstattet når de bortkastes eller ødelegges, og da bare med deres virkelige verdi beregnet etter hvad de har kostet konsesjonæren med rimelig fradrag for slitasje. Hvis konsesjonæren holder handelsbod for sine arbeidere, skal nettooverskuddet etter revidert årsregnskap anvendes til almenntilgang for arbeiderne. Anvendelsen fastsettes etter samråd med et av arbeiderne opnevnt utvalg, som i tilfelle av tvist kan forlange saken forelagt for vedkommende regjeringsdepartement til avgjørelse.

Konsesjonæren skal være ansvarlig for at hans kontraktører oppfyller sine forpliktelser overfor arbeiderne ved anlegget.

9.

Konsesjonæren er forpliktet til etter avgjørelse av vedkommende departement å erstatte vedkommende fattigkommune dens utgifter til fattigunderstøttelse av de ved anleggene ansatte arbeidere og deres familier.

10.

Konsesjonæren er forpliktet til å rette sig efter de bestemmelser som vedkommende regjeringsdepartement gir til motarbeidelse av drukkenskap og smughandel med

berusende drikk blandt den befolkning som er knyttet til anlegget.

11.

Konsesjonæren er forpliktet til efter nærmere bestemmelse av medisinalstyrelsen å skaffe arbeiderne den til enhver tid nødvendige lægehjælp og å holde et for øiemedet tjenlig sykehus med isolasjonslokale og tidsmessig utstyr.

Konsesjonæren er forpliktet til å erstatte det offentlige utgiftene ved forsterket politiopsyn.

12.

Konsesjonæren er i fornøden utstrekning forpliktet til på rimelige vilkår og uten beregning av nogen fortjeneste å skaffe arbeiderne og funksjonærene sundt og tilstrekkelig husrom efter nærmere bestemmelse av vedkommende regjeringsdepartement.

Konsesjonæren er ikke uten vedkommende regjeringsdepartements samtykke berettiget til i anledning av arbeidstvistigheter å opsi arbeiderne fra bekvemmelighet eller hus leiet hos ham. Uenighet om hvorvidt opsigelse skyldes arbeidstvist, avgjøres med bindende virkning av departementet.

13.

Konsesjonæren er forpliktet til i den utstrekning som fylkesveistyret bestemmer, å erstatte utgiftene til vedlikehold og istandsettelse av offentlige veier, broer og kaier, hvor disse utgifter blir særlig øket ved anleggsarbeidet. Veier, broer og kaier som konsesjonæren anlegger, skal stilles til fri avbenyttelse for almenheten, for såvidt departementet finner at dette kan skje uten vesentlige ulemper for anlegget.

14.

Konsesjonæren er forpliktet til, efter bestemmelse av vedkommende departement og på vilkår som dette fastsetter å samarbeide med andre kraftanlegg, når dette finnes hensiktsmessig av hensyn til den almindelige kraftforsyning.

Konsesjonæren plikter på egen bekostning å foreta de forandringer av anlegget, som måtte finnes påkrevet av hensyn til sådant samarbeide. Bestemmelse herom treffes av departementet. Der tas ved avgjørelsen størst mulig hensyn til anleggets økonomiske forhold.

15.

Konsesjonæren plikter før arbeidet påbegynnes, å forelegge vedkommende departement detaljerte planer med fornødne op-

lysninger, beregninger og omkostningsoverslag vedkommende reguleringsanleggene, således at arbeidet ikke kan iverksettes før planene er approbert av departementet. Anleggene skal utføres på en solid måte. Deres utførelse såvel som deres senere vedlikehold og drift undergis offentlig tilsyn. De hermed forbundne utgifter utredes av anleggenes eier.

16.

Ved damanleggene skal der tillates truffet militære foranstaltninger for sprengning i krigstilfelle, uten at anleggenes eier har krav på godtgjørelse eller erstatning for de herav følgende ulemper eller innskrenkninger med hensyn til anleggene eller deres benyttelse. Anleggenes eier må uten godtgjørelse finne sig i den bruk av anleggene som skjer i krigsøiemed.

17.

Vannslipningen skal foregå overensstemmende med et reglement, som Kongen på forhånd utferdiger. Norske statsborgere, som vedkommende departement godtar, skal forestå manøvreringen. Ekspropriasjonsskjønn kan ikke påbegynnes, før manøvreringsreglementet er fastsatt.

Såsnart der iverksettes utbygning av fall ovenfor Øygreivatn, kan departementet forlange at vannslipningen foregår med dettes (disses) tarv for øie. Inntil denne tid kan den utføres til fordel for kraftanlegget i Nedre Øygreidfoss, dog således at de hittidige flomvannføringer såvidt mulig ikke forøkes.

18.

Reguleringsanleggenes eier skal efter nærmere bestemmelse av departementet utføre de hydrologiske iakttagelser som i det offentlige interesse finnes påkrevet og stille det innvundne materiale til disposisjon for det offentlige.

De tillatte opdemningshøider og de tillatte laveste tapningsgrenser betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Kopier av alle karter, som konsesjonæren måtte la opta i anledning av anlegget, skal tilstilles Norges Geografiske Opmåling med opplysning om hvordan målingene er utført.

19.

Eieren skal uten vederlag for de utførte anlegg finne sig i enhver ytterligere regule-

ring i vedkommende vassdrag, som ikke forringer den tillatte regulerings effekt.

20.

De vannfalls- og brukseiere, som benytter sig av det ved reguleringen innvundne driftsvann, er forpliktet til å avgi til den eller de kommuner — derunder også fylkeskommuner, som departementet bestemmer, efter hvert som utbygning skjer, inntil 10 pct. av den for hvert vannfall innvundne økning av kraften (beregnet som angitt i post 3). Staten forbeholdes rett til å erholde inntil 5 pct. av kraften.

Når 30 år er forløpet fra konsesjonens meddelelse, kan de kommuner, hvis interesser berøres av reguleringen, uansett den ovenfor betingede procent for kraftavgivelse og uten hinder av den foran fastsatte begrensning med Kongens samtykke kreve avgitt fra de av vassdragets vannfall, der tilhører norske kommuner, ytterligere kraft, såvidt fornødent til å dekke deres eget behov eller til å forsyne deres innvånere med kraft til lys, varme, gårdsdrift, håndverk eller småindustri.

Kraften avgis i den form hvori den produseres. Elektrisk kraft uttas efter departementets bestemmelse i kraftstasjonen eller fra fjernledningen eller fra ledningsnettet. Avbrytelse eller innskrenkning av leveringen, som ikke skyldes vis major, streik eller lockout, må ikke skje uten departementets samtykke.

Kraften leveres efter en maksimalpris beregnet på å dekke produksjonsomkostningene — deri innbefattet 6 procent rente av anleggskapitalen — med tillegg av 20 pct. Maksimalprisen fastsettes ved overenskomst mellom vedkommende departement og konsesjonæren eller i mangel av overenskomst ved skjønn. Denne fastsettelse kan såvel av departementet som av konsesjonæren forlanges revidert hvert 5te år. Hvis eieren leier ut kraft, og kraften til kommune eller stat kan uttas fra kraftledning til nogen av leietagerne, kan kommunen eller staten i ethvert tilfelle forlange kraften avgitt til samme pris og på samme vilkår som leierne av lignende kraftmengder under samme forhold.

Eieren har rett til å forlange et varsel av 1 år for hver gang kraft uttas.

21.

Departementet kan under særlige omstendigheter gi en vannfalls- eller brukseier, som ikke er medeier i reguleringsanleggene, tillatelse til å benytte driftsvann, som er innvunnet ved reguleringen, mot en årlig godtgjørelse til reguleringsanleggenes eier. Denne

godtgjørelse skal i tilfelle av tvist fastsettes av departementet.

22.

Reguleringsanleggenes eier underkaster sig de bestemmelser som til enhver tid måtte bli truffet av vedkommende regjeringsdepartement til kontroll med overholdelsen av de opstilte betingelser.

De med kontrollen forbundne utgifter erstattes det offentlige av reguleringsanleggenes eier.

23.

Alle heftelser, som hviler på anlegget, faller bort når og i den utstrekning dette går over til staten i henhold til post 1 eller innløses efter post 2.

24.

Reguleringskonsesjonen skal tinglyses i de tinglag hvor anleggene er beliggende. Et utdrag av konsesjonen skal tinglyses som heftelse på de eiendommer eller bruk i vassdraget for hvilke reguleringen kan medføre forpliktelser.

Reglement

for

manøvrering av reguleringsdammene for Hellelandsvassdraget.

(Fastsatt ved kgl. resol. av 7de september 1923).

1.
Reguleringsgrensene er følgende:

	Øverste reg.gr.	Nederste reg.gr.	Reg.høide i m.
Botnevatt . . .	325,5	314,5	11,0
Texevatt . . .	182,3	178,5	3,8
Gyavatt . . .	156,0	153,5	2,5
Øygreivatt . . .	81,9	80,5	1,4

Reguleringsgrensene skal betegnes ved faste og tydelige vannstandsmerker, som det offentlige godkjenner.

Vannstanden i Texevatt må ikke overstige høyeste reguleringsgrense uten at det manøvrerbare flomløp er helt åpnet.

Vannstanden ved regulerings- og inntaksdammen på Nedre Øygreifoss må ikke overstige kote 81,9 uten at det manøvrerbare flomløp er helt åpnet.

2.

Så snart der iverksettes utbygning av fall ovenfor Øygreivatt, kan departementet forlange at vannslipningen skal foregå med dettes (disses) tarv for øie. De nærmere regler efter hvilke dette skal skje, blir senere å bestemme. Inntil denne tid kan magasinene disponeres efter det ved Nedre Øygreifoss utbyggede anleggs behov, dog således at de tidligere flomvannføringer såvidt mulig ikke forøkes. Heller ikke må de naturlige lav-

vannføringer forminskes til skade for andre rettigheter.

3.

Til å forestå manøvreringen antas norske statsborgere, som godtas av vedkommende departement.

Damvokterne skal efter vedkommende departements bestemmelse ha bolig i nærheten av dammene og ha telefon.

4.

Det skal påses at flomløpene ikke hindres av is eller lignende, samt at dammene til enhver tid er i god stand.

Der føres protokoll over dammenes manøvrering, avleste vannstande samt observeres og noteres, om det forlanges, regnmengder, temperatur m. v.

Av denne protokoll sendes ved hver måneds utgang avskrift til vassdragsdirektøren.

5.

Mulig tvist om dette reglements forståelse blir å avgjøre av vedkommende departement.

6.

Forandringer i dette reglement kan kun foretas av Kongen efterat vannfallseierne og de interesserte kommuner har hatt anledning til å uttale sig.